

Paro-Sysmä vedenkorkeus

Tekninen lautakunta 07.04.2022 § 105

Valmistelija

Petri Miettinen, tekninen johtaja, p. 040 661 4342

Osa Paro- ja Sysmäjärven ranta-alueiden asukkaista, maanomistajista ja virkistyskäyttäjistä (yht. 88 hlö) tekivät kuntalaisaloitteen 3.5.2021, jossa esitetään, että kunta käynnistää toimenpiteet Paro-Sysmäjärven vedenpinnan korkeuden vaihteluiden lopettamiseksi pikaisesti ja käynnistää hankkeen Sysmäjärven luusuaan pohjapadon rakentamiseksi.

Kuntalaisaloitteen tiivistelmä

Kuntalaisaloitteen mukaan Paro-Sysmäjärven vedenpinnan vaihtelu on nykyisin noin metrin kesän aikana. Tilanne on huonontunut etenkin viime vuosien aikana. Vedenpinnan vaihteluväli kevätveden ja syksyn ja talven aliveden osalta on suuri, ja se haittaa rantojen virkistyskäyttöä sekä vesistöllä liikkumista. Vedenpinnan korkeuden vaihtelu on aiheuttanut rehevöitymistä ja erilaista vesikasvustoa on rannassa enenevässä määrin. Tämä aiheuttaa suurta ongelmaa järven virkistyskäytössä. Suurella vedenpinnan vaihtelulla saattaa olla negatiivisia vaikutuksia myös kevätkutuisten kalojen lisääntymiseen sekä joidenkin vesilintujen pesintään.

Kuntalaisaloite on liitteenä.

Pyydetyt tarkennukset aloitteeseen ja saadut vastaukset

Kuntalaisaloitteen tekijöiden asiamieheltä kysyttiin tarkennusta aloitteen vaatimuksiin. Tarkennuksia kysyttiin mm. millainen vaihteluväli olisi siedettävä tai millaiseen korkotasoon pohjapadolla toivotaan pääsevän, onko antaa konkreettisia esimerkkejä kohdista Sysmän ja Paron alueella, jossa vedenkorkeuden vaihtelu on haitannut rantojen ja järven virkistyskäyttöä sekä vesistöllä liikkumista ja onko kuntalaisaloitteen toimesta oltu yhteydessä Huutokosken virran varren asukkaisiin/ koskeeko negatiivinen suhtautuminen kaikkia virran varren asukkaita ja milloin sitä tiedusteltu.

Tarkennuksiin saatiin vastaus, jonka mukaan vedenkorkeuden vaihtelun maksimi saisi olla n. 30-50 cm, kaikki aloitteen allekirjoittajat, jotka asuvat tai viettävät vapaa-aikaansa näiden järvien rannoilla kokevat tilanteen erittäin hankalaksi ja että "olemme nyt keskustelleet joidenkin Huutokosken virran varren asukkaiden kanssa, joita ei ole kovin montaa. He eivät ole kokeneet asiaa suinkaan negatiivisena, eihän pohjapato heidän vedenkorkeuteen tule vaikuttamaan".

Pyydetyt lausunnot

Joroisten kunta pyysi ELY-keskukselta lausuntoa, jossa tulisi arvioida päästäkö mahdollisella pohjapatohankkeella kuntalaisaloitteen tavoitteeseen 30 - 50 cm vaihteluvälistä siten, että järvien keskivedenkorkeus ei muutu.

Lisäksi pyydettiin arvioimaan, voidaanko toimenpiteellä vähentää vedenkorkeuden vaihtelusta aiheutuneita haittoja, kuten rehevöitymistä, ja onko muutoksella vaikutusta Kiekan ja Liunan voimalaitosten

säännöstelylupiin ja toimintaan. Lisäksi pyydettiin tietoja siitä, mitä selvityksiä hankkeen vesilain mukainen lupa tulisi vaatimaan.

ELY-keskuksen lausunto on liitteenä.

Lausunnon pääkohdat

Ely-keskuksen lausunnon mukaan vesistöjen keskimääräinen veden korkeuden vaihteluväli on ollut noin 0,7 metriä. Suurimmat vuosittaiset vaihtelut ovat olleet yli metrin luokkaa (v. 1975, 1982, 1988, 2002, 2018 ja 2020). Järvien vedenkorkeuksissa on nähtävissä laskeva trendi, joka näkyy erityisesti järven keski- ja alivedenkorkeuksissa 2000-luvulle tultaessa. Verrattaessa vuosien 1961 - 1990 ja 1991 - 2020 vedenkorkeuden tunnuslukuja voidaan todeta, että keskivedenkorkeus on laskenut noin 7 cm ja keskialivedenkorkeus noin 12 cm.

ELY-keskuksen arvion mukaan vedenkorkeuden vaihtelun rajaaminen 30 - 50 cm ei ole realistista, sillä sen seurauksena keskivedenkorkeus nousisi jopa useita kymmeniä senttimetrejä. Muutoksesta voisi aiheutua kiinteistöjen käytölle aiheutuvien haittojen (mm. vettymishaitat, rantakiinteistöjen koon pieneneminen) lisäksi myös haittoja alapuoliselle joelle sekä Liunan voimalaitoksen tuotannolle virtaamien äärevöitymisen seurauksena. Haittoja voisi aiheutua myös järven ranta-alueiden luonnolle, jotka alkaisivat kärsiä vettymisestä.

Vedenpinnan nostosta suurimmat hyödyt syntyvät virkistyskäytölle ja kalastukselle. Vedenpinnan nosto vähentää liiallista vesikasvillisuutta, mikä edesauttaa tuulen vaikutusta ja sitä kautta vedenvaihtumista erityisesti matalissa salmissa ja lahdissa. Talviaikaan alivesi on korkeampi, mikä lisää varastotilaa ja sen mukana happivarastoa. Vesisyvyyden lisäys vähentää tuulten aiheuttamaa sedimentin sekoittumista ja sedimentin sisältämien ravinteiden liukenemista veteen. Kaiken kaikkiaan vedenpinnan noston vaikutukset vesistön tilaan ovat kuitenkin yleensä vähäiset.

Vasaralanjoen kalannousu-uoman avaamisella ei ole merkittävää vaikutusta alapuolisen vesistön vedenkorkeuksiin.

Maaveden säännöstelystä on tarkoitus käynnistää vuonna 2022 kehittämisselvitys, jossa arvioidaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia järven vesitalouteen sekä siitä aiheutuvia säännöstelyn muutostarpeita ja niiden vaikutuksia alapuoliseen vesistöön. Keskeisin muutostarve kohdistuu Maaveden pakolliseen vedenpinnan kevätalennukseen, joka aiheuttaa ongelmia vähälumisina vuosina. Kevätalennuksen poistamisella voi olla positiivisia vaikutuksia Paro-Sysmäjärven kesävedenkorkeuksiin etenkin vähälumisten keväiden jälkeen.

ELY-keskus esittää, että Paro-Sysmäjärven vedennostohankkeen toteuttamisedellytyksistä voisi tehdä esiselvityksen, jossa arvioitaisiin mm. tavoitteellisen alivedenkorkeuden tasoa, pohjapadon rakentamisedellytyksiä ja hintaa sekä hankkeen hyötyjä ja haittoja.

Vesilain 3 luvun 3 §:n mukaan maa-alueen muuttaminen pysyvästi vesialueeksi vesistön vedenkorkeutta nostamalla vaatii aina aluehallintoviraston luvan. Edellytyksenä vedenpinnan nostamiselle on, että vähintään 75 % veden alle jäävän maa-alueen omistajista on antanut kirjallisen suostumuksen hankkeelle. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeesta saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä aiheutuviin haittoihin, joten lupahakemuksessa on esitettävä tiedot

hankkeen hyödyistä ja haitoista. Hankkeen hyötyihin lasketaan yleensä rantakiinteistöjen virkistyskäyttöhyödyt, jotka arvioidaan kiinteistöjen arvonnousuna. Haittoja syntyy rantakiinteistöille sekä maa-alueiden muuttumisesta vesialueeksi että vettymisestä.

Hakijana keskivedenkorkeuden nostamista koskevassa hankkeessa voi olla esim. yksittäinen kiinteistö, vesialueen osakas tai osakaskunta tai kunta. Mikäli luvanhakijoita on useampi kuin yksi, vedenkorkeuden nostamista varten on perustettava vesioikeudellinen yhteisö, josta on tarkemmat määräykset vesilain 12 luvussa.

Hankkeen esiselvitykseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen on mahdollista hakea ELY-keskukselta avustusta vesiympäristön hyvän tilan ylläpitämiseen ja parantamiseen myönnettävistä avustuksista. ELY-keskuksesta saa myös asiantuntija-apua hankkeen esiselvityksiin ja suunnitteluun.

Aloitteen käsittely Joroisten vesienhoidon toimintaryhmän kokouksessa

Ympäristösihteeri Marika Limatius esitteli kuntalaisaloitteen kokoukselle. Pohjois-Savon ELY-keskuksen antamassa lausunnossa todetaan, että tämän kaltaisen vedenkorkeusvälin säätäminen pohjapadolla aiheuttaisi keskivedenpinnan nousun jopa useita kymmeniä senttimetrejä, jolloin hankkeesta tulisi huomattavan kallis kiinteistökohtaisine haitta-arvioineen ja myös tulvahaittoja voisi syntyä. Päätettiin, että vedennostohankkeesta laaditaan esiselvitys, jonka avulla pystytään arvioimaan tarkemmin realistisia toteutusmahdollisuuksia.

Yhteenveto

Vedenpinnan suuren vaihteluvälin Paro-Sysmä vesistöalueilla koetaan sekä aiheuttavan haittaa vesistöjen käytölle, että vaihtelun olevan normaalia ja kauan jatkunutta luontaista ja erityistä haittaa aiheuttamatonta luonnon kiertokulkua. Pohjapatohankkeella voisi samoin olla sekä haittaa, että hyötyä vesistölle ja sen käytölle. Paikallinen osakaskunta on ilmoittanut ettei se toimi aktiivisena osapuolena asiassa eikä esitä vaatimuksia veden korkeuden tai pohjapadon suhteen. Teknisen johtajan tekemien tiedustelujen mukaan pohjapatohankkeen esiselvitys maksaisi 10 – 20 000 euroa, mihin voisi saada avustusta enintään 50 % ELY-keskukselta.

Esittelijä

Tekninen johtaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että kuntalaisaloitteeseen annetaan seuraavanlainen vastaus: Ottaen huomioon, että vedenpinnan noston vaikutukset vesistön tilaan ovat yleensä vähäiset, pohjapatohankkeesta tulisi huomattavan kallis kiinteistökohtaisine haitta-arvioineen ja myös tulvahaittoja voisi syntyä ja sen, että Maaveden säännöstelyn kevätalennuksen poistamisella voisi olla positiivisia vaikutuksia Paro-Sysmäjärven kesävedenkorkeuksiin etenkin vähälumisten keväiden jälkeen, Joroisten kunta katsoo, ettei pohjapatohanketta ole tällä hetkellä tarpeellista edistää kunnan toimesta. Mikäli kuntalaisaloitteen tekijät haluavat edistää asiaansa, he voivat järjestäytyä ja hakea avustusta itse ELY-keskukselta. Vastaavia vesienhoitoon keskittyviä yhdistyksiä Joroisissa ovat mm. Eläköön

Valvatus ja Pro Joroisselkä. Näiden yhdistysten toiminta on hyvin aktiivista, ne ovat hakeneet ja saaneet avustuksia hankkeisiinsa ja molemmat toimivat myös jäseninä Joroisten vesien hoidon toimintaryhmässä.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi teknisen johtajan päätösehdotuksen.

Tekninen lautakunta 05.05.2022 § 43

Valmistelija

Petri Miettinen, tekninen johtaja, p. 040 661 4342

Teknisen lautakunnan päätöksestä 07.04.2022 § 37 jätettiin kaksi oikaisuvaatimusta.

Oikaisuvaatimus 1.

Aloitteen tekijä Krisitiina Häyrinen jätti teknisen lautakunnan päätöksestä 07.04.2022 § 37 oikaisuvaatimuksen sähköpostitse 19.4.2022.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty vaatimuksia päätöksen muuttamisesta, kumoamisesta tms. Siinä kerrotaan ainoastaan, että kokouksen pöytäkirjassa on väärää tietoa aloitteen takana olevien henkilöiden määrästä. Kuntalaisaloitteen tekijöitä oli 155 henkilöä eikä 88 kuten esittelytekstissä mainitaan. Esittelytekstissä mainitun 88 henkilön lisäksi on pyydetty erillinen nimilista allekirjoituksin 67 henkilöltä. Näin yhteismääräksi tulee 155 henkilöä.

Oikaisuvaatimus 1 on liitteenä.

Koska oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty erityisiä vaatimuksia, käsittelee tekninen lautakunta asian uudelleen muuttuneilla tiedoilla, pohtien sitä kuinka aloitteen laajempi kannattajajoukko vaikuttaa annettavaan lausuntoon ja ehdotukseen.

Kokouksen 7.4.2022 § 37 esittelyteksti eivätkä siinä esitetyt muut seikat kuin aloitteen tekijöiden määrä muutu. Vaikka aloitteen tekijöiden määrä on suurempi kuin alun perin on esitetty, eivät hankkeen vaikutukset ulotu suuremmalle alueelle tai aiheuta haittaa aiempaa tietoa enempää. ELY:n lausunnossa tai vesienhoitoryhmän keskustelussa asiaa ei ole määritelty aloitteen takana olevien henkilöiden määrän mukaan vaan pelkästään asian itsessään mukaisesti. Vedennosto vaikuttaa kaikkiin rannanomistajiin ja vesistön käyttäjiin huolimatta siitä ovatko he aloitteen takana, sitä vastaan tai eivät anna mielipidettään.

Asian lakitausta on vesilaisissa. Vesilain mukaan edellytyksenä vedenpinnan nostamiselle on, että vähintään 75 % veden alle jäävän maa-alueen omistajista on antanut kirjallisen suostumuksen hankkeelle. Tämä lause ei tarkoita sitä, että kunnan tulee olla hankkeessa toimijana ja vesilain mukaisena luvan hakijana. Tämä ei tarkoita sitä etteikö Joroisten kunta olisi huolissaan pinta- ja pohjavesien tilan heikkenemisestä. Joroisten kunta on ollut aktiivinen toimija vesienhoidon saralla jo vuosia. Toimintaan ja asioihin voi tutustua Etelä-Savon vesienhoitosivustolta osoitteessa: <https://esvesienhoito.wordpress.com/joroisten-juvan-ja-rantasalmen-seutujen-vesienhoito/pintavesien-hoito/>. Joroisten kunta myös tukee

vesienhoitotyötä pienimuotoisilla avustuksilla. Määräraha kuluvalle vuodelle on 2000 euroa.

Joroisten kunnan rooli vesiensuojeluasioissa on pääasiassa ollut hankkeiden edistäminen vesienhoitoryhmän kautta saattamalla yhteen asiantuntijoita ja toimijoita. Näin toimivat mm. Eläköön Valvatus ry Valvatusjärvellä (mm. poistokalastushanke) ja Pro Joroisselkä ry (poistokalastus ja veden näkösyvyyden mittaaminen Joroisselällä). Ehdotus siitä, että myös tässä pohjapatohankkeessa toimittaisiin perustettavan yhdityksen toimesta, perustuu tähän hyväksi koettuun ja tuloksekkaaksi osoittautuneeseen toimintatapaan.

Oikaisuvaatimus 2.

Sakari Häyrinen jätti 24.4.2022 oikaisuvaatimuksen teknisen lautakunnan päätöksestä 7.4.2022 §37. Oikaisuvaatimuksessa esitetään vaatimus, että päätös tulee kumota, palauttaa valmisteluun oikeilla lähtötiedoilla ja selvityksillä ja ottaa sen jälkeen uudelleen käsittelyyn.

Oikaisuvaatimus 2 on liitteenä.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt huomiot ja niihin annettavat vastineet:

1. *"Kuntalaisaloitteessa ei ole vaadittu järven vedenpinnan nostoa vaan vedenpinnan palauttamista entiselle tasolle, koska se on viimevuosina laskenut, sekä suuren vaihteluvälin pienentämistä. Asia on kääntynyt jossain käsittelyn vaiheessa virheelliseksi, ehkä virheellisen artikulaation johdosta, tai riippuen kuka osapuoli asiaa tarkastelee ja mitkä eri osapuolten intressit ovat."*

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa kerrotaan myöhemmin, että:

"ELY keskuksen lausunnossa on:

"Järvien vedenkorkeuksissa on nähtävissä laskeva trendi, joka näkyy erityisesti järven keski- ja alaveden korkeuksissa 2000-luvulle tultaessa. Verrattaessa vuosien 1961-1990 ja 1991-2020 vedenkorkeuden tunnuslukuja (taulukko) voidaan todeta, että keskiveden korkeus on laskenut n. 7 cm ja keskialavedenkorkeus 12 cm."

Juuri tämän veden korkeuden palauttaminen on kyseessä!

Kuitenkin teknisen johtajan tekemässä yhteenvedossa todetaan:

"Vedenpinnan suuren vaihteluvälin Paro-Sysmä vesistöalueilla koetaan sekä aiheuttavan haittaa vesistöjen käytölle, että vaihtelun olevan normaalia ja kauan jatkunutta luontaista ja erityistä haittaa aiheuttamatonta luonnon kiertokulkua."

Korjattava yhteenvetoa, jotta ei jaeta disinformaatiota ja johdeta lukijoita harhaan asiassa."

Vastine:

Kuten oikaisuvaatimuksen laatija toteaa, alkuperäisen aloitteen tarkoituksena on entisen vedenkorkeuden palauttaminen. Veden pinnan taso ei ole staattinen, eikä voida tarkkaan sanoa vain yhtä vedenkorkeuden arvoa. Siksi puhutaan mm. ali- ja yliveden korkeuksista. Koska keskivedenkorkeus on laskenut n. 7 cm ja keskialavedenkorkeus 12 cm, on pohjapatohankkeessa kyse näiden kahden vedenpinnan tason mittarista eli näiden arvojen osalta kyseessä on vedenpinnan nosto. Kun pykälässä puhutaan vedenpinnan nostosta ei kyseessä siis ole disinformaatio. Lisäksi voidaan todeta, että alkuperäinen aloite on ollut kokousasian liitteenä kaikkien lautakunnan jäsenten tutustuttavana.

2. *"Valmistelijan tekstissä sanotaan ainoastaan: ELY-keskus esittää, että Paro-Sysmäjärven vedennostohankkeen toteuttamisedellytyksistä voisi tehdä esiselvityksen, jossa arvioitaisiin mm. tavoitteellisen alivedenkorkeuden tasoa, pohjapadon rakentamisedellytyksiä ja hintaa sekä hankkeen hyötyjä ja haittoja. Merkittävin osa vedenkorkeuteen liittyvästä esityksestä jää pois. Lausunnossaan ELY-keskus käsittelee koko vaikuttavaa vesialuetta, mutta esitys vain osaa siitä. Korjattava valmistelutekstiin, jotta ei jaeta disinformaatiota joka harhaan johtaa kuntalaisaloitteen perusteen."*

Vastine:

Oikaisuvaatimuksen tekijä viittaa siihen, että esittelytekstistä on jätetty oleellista tietoa pois. Todettakoon, että esittelyteksti on aina lyhennelmä monesti hyvinkin pitkistä ja runsaista tausta-aineistoista johdettuna. Esittelytekstissä on kerrottu ELY-keskuksen lausunnon pääkohdat ja lausunto itsessään on liitteenä.

3. *"Asiaa käsitellään myös tässä yhteydessä virheellisesti vedenpinnan nostona, kun kyse on palauttamisesta, jolloin vedenpinnan nousu ei tule aiheuttamaan Ympäristösihteerin esittämiä haittoja. Asiaa on käsitelty vesienhoidon toimintaryhmässä, jossa ei ole yhtään kiinteistönomistajaa mukana, joten valmistelun yhteydessä on jätetty kuulematta kiinteistönomistajia. Asia on esitetty vedenpinnan nosto hankkeena, josta ei ole kysymys. Eli valmisteluvaiheesta puuttuu kokonaan sosiaalisten vaikutusten arviointi. Asianosaisina tulee huomioida sekä koko vesialueen rantakiinteistöjen omistajat, virkistyskäyttäjät ja järjestää yleinen kuuleminen. Esityksen artikulaatio ei saa aiheuttaa asiasisällön disinformaatiota asiassa, koska kysymys ei ole vedenpinnan nostamisesta."*

Vastine:

Veden pinnan nostoon liittyvä asia palauttaminen vai nostaminen, käsiteltiin jo kohdassa yksi. Oikaisuvaatimuksen vaatimus sosiaalisten vaikutusten arvioinnista ja yleisestä kuulemisesta on perusteeton, koska mitään pohjapatohanketta ei vielä ole olemassa. Tällainen kuuleminen ja sosiaalisten vaikutusten arvioiminen on, joko pohjapatohankkeeseen liittyvän vesilain mukaiseen lupaprosessiin kuuluva asia tai kuuleminen voitaisiin suorittaa mahdollisesti laadittavan esiselvityksen yhteydessä. On muistettava, että kuntalaisloitteessa vaaditaan, että kunta käynnistää toimenpiteet Paro-Sysmäjärven vedenpinnan korkeuden vaihteluiden lopettamiseksi pikaisesti ja käynnistää hankkeen Sysmäjärven luusuaan pohjapadon rakentamiseksi. Juuri tähän vaatimukseen kunta on antamassa vastausta ja esittää, ettei kunta olisi hankkeessa vetäjänä.

4. *"Päätösehdotuksessa puhutaan myös vedenpinnan noston vaikutuksista, kun pitäisi puhua vedenpinna palauttamisesta entiselle tasolle. Päätösehdotuksessa puhutaan myös kustannuksista, vaikka niitä ei ole selvitetty eikä niistä ole olemassa minkäänlaista faktatietoa tai laskelmaa. Päätösehdotuksen artikulaatio ei saa aiheuttaa asiasisällön disinformaatiota asiassa, koska kysymys ei ole vedenpinnan nostamisesta."*

Vastine:

Edelleen, veden pinnan nostoon liittyvä asia palauttaminen vai nostaminen, käsiteltiin jo kohdassa yksi. Pohjapadon kustannuksista ei ole

selvitystä. Tekninen johtaja on sivunnut kustannuksia keskustellessaan pohjapadon rakentamisesta mm. ELY-keskuksen ja Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistyksen asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi teknisen johtajan tiedossa on ollut Kolmajärven pohjapadon rakennuskustannukset (v. 2013 n. 40 000 €). Kolmajärven pohjapadolla muutettiin järven laskujoen purkautumiskäyrää siten, että kevät vedet eivät poistu järvestä niin nopeasti kuin aiemmin. Kolman pohjapadon pituus oli n. 30 m. Voidaan arvioida, että Sysmäjärven luusuaan rakennettavan pohjapadon pituus olisi minimissään yhtä pitkä. Rakennuskustannukset voisivat tämän hetken hintatasolla olla karkeasti arvioiden olla 50 000 eurosta ylöspäin. Lisäksi hankkeen suunnittelu ja luvitus maksaisi oletettavasti 10 000 eurosta ylöspäin. Sääksjärvellä Joroisten ja Rantasalmen rajalla on vireillä Sääksjärven pohjapatohanke, jonka vetäjänä on Sääksjärven hoitokunta. Pohjapadon kustannusarvio ei ole vielä tiedossa.

Pohjapadon rakennuskustannusten merkitystä hankkeen toteutumisen kannalta voitaisiin arvioida mahdollisesti laadittavan esiselvityksen kautta. Päätösehdotuksen viittaus korkeisiin kustannuksiin voidaan tässä vaiheessa poistaa.

Yhteenveto oikaisuvaatimuksista:

Oikaisuvaatimuksessa 1 ei esitetty vaatimuksia päätöksen muuttamisesta, kumoamisesta tms., joten päätöstä on arvioitu uudelleen muuttuneiden lähtötietojen valossa.

Oikaisuvaatimuksessa 2 pääasiallisesti keskitytty siihen ettei hankkeessa ole kyse veden pinnan nostosta vaan veden korkeuden palauttamisesta. Koska palauttaminen kuitenkin fyysisesti tarkoittaa aliveden korkeuden nostoa, ei sanamuoto ”nostaminen” ole esittelytekstissä virheellinen.

Teknisen lautakunnan päätöksessä 07.04.2022 § 37 annetaan kunnanhallitukselle ehdotus kuntalaisaloitteeseen annettavasta vastauksesta. Vastausehdotuksena on, ettei kunta olisi aktiivinen toimija tai vetäjä pohjapatohankkeessa, vaan vetovastuun tulisi ottaa joku muu toimija kuten esim. perustettava yhdistys. Vielä vajaat 10 v sitten ELY-keskus suunnittelutti, rakennutti, valvoi ja avusti tällaisia hankkeita. Nykyään ELY-keskuksen rooli suunnittelussa, rakennuttamisessa ja valvonnassa on poistunut kokonaan. ELY-keskuksen aikaan toteutettuja hankkeita Joroisissa oli Kolmajärven pohjapato. Kunta osallistui myös rahallisesti hankkeen kustannuksiin. Tällä hetkellä Joroisissa on vireillä Sääksjärven pohjapatohanke, jossa hankkeen vetäjänä on Sääksjärven hoitokunta. Hoitokunta on hankkinut itse suunnittelun ja toimittanut lupahakemuksen aluehallintovirastolle.

Pohjapatohanke on nykyään, kun ELY-keskus ei tällaisia hankkeita enää vedä, ennenkaikkea järven rantojen ja vesialueiden omistajien hanke. He vastaavat suurelta osin hankkeen rahoituksesta ja saavat myös hankkeella saavutettavat hyödyt. Joroisten kunta olisi mukana hankkeessa automaattisesti jo Sysmäjärven osakaskunnan osakkuuden kautta sekä oletettavasti kunnalle jätettäisiin myös avustushakemus pohjapadon rakentamiskustannuksista.

Missään tapauksessa ei pidä myöskään aliarvioida tässä vaiheessa Maaveden pakollista vedenpinnan kevätalennusta, joka aiheuttaa ongelmia vähälumisina vuosina. Kevätalennuksen mahdollisella poistamisella voisi olla positiivisia vaikutuksia Paro-Sysmäjärven kesävedenkorkeuksiin etenkin vähälumisten keväiden jälkeen.

Esittelijä Tekninen johtaja Petri Miettinen

Päätösehdotus Tekninen lautakunta katsoo, etteivät kaksi jätettyä oikaisuvaatimusta pääosiltaan aiheuta tarvetta muuttaa kunnanhallitukselle annettavaa esitystä kuntalaisaloitteen tekijöille annettavan lausunnon sisällöstä.

Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että kuntalaisaloitteeseen annetaan seuraavanlainen vastaus:
Ottaen huomioon, että vedenpinnan noston vaikutukset vesistön tilaan ovat yleensä vähäiset, pohjapatohankkeesta voisi aiheutua myös tulvahaittoja ja sen, että Maaveden säännöstelyn kevätalennuksen poistamisella voisi olla positiivisia vaikutuksia Paro-Sysmäjärven kesävedenkorkeuksiin etenkin vähälumisten keväiden jälkeen, Joroisten kunta katsoo, ettei pohjapatohanketta ole tällä hetkellä tarpeellista edistää kunnan toimesta. Mikäli kuntalaisaloitteen tekijät haluavat edistää asiaansa, he voivat järjestäytyä ja hakea avustusta itse ELY-keskukselta. Vastaavia vesienhoitoon keskittyviä yhdistyksiä Joroisissa ovat mm. Eläköön Valvatus ja Pro Joroisselkä. Näiden yhdistysten toiminta on hyvin aktiivista, ne ovat hakeneet ja saaneet avustuksia hankkeisiinsa ja molemmat toimivat myös jäseninä Joroisten vesienhoidon toimintaryhmässä.

Päätös Tekninen lautakunta hyväksyi teknisen johtajan päätösehdotuksen.

KH 23.05.2022 § 90
173/11.01.00.01/2021

Valmistelija Jaakko Kuronen, kunnanjohtaja, p. 040 661 6885

Liitteenä kuntalaisaloite sekä ELY-keskuksen lausunto.
Oikaisuvaatimukset (2 kpl) ovat oheismateriaaleina.

Esittelijä Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen

Päätösehdotus Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi teknisen lautakunnan esityksen ja toteaa, että kunta ei voi toimia Paro-Sysmäjärven kesävedenkorkeuksien osalta mahdollisen hankkeen vetäjänä. Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että mikäli kuntalaisaloitteen tekijät haluavat parantaa vedenkorkeuden vaihtelua, he voivat järjestäytyä ja hakea avustusta esim. pohjapatohankkeeseen ELY-keskukselta. Vastaavia vesienhoitoon keskittyviä yhdistyksiä Joroisissa ovat mm. Eläköön Valvatus ja Pro Joroisselkä. Näiden yhdistysten toiminta on hyvin aktiivista, ne ovat hakeneet ja saaneet avustuksia hankkeisiinsa ja molemmat toimivat myös jäseninä Joroisten vesienhoidon toimintaryhmässä. Samalla kunnanhallitus toteaa kuntalaisaloitteen loppuunkäsittelystä.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.
